

stichting
De Eenzame Uitvaart
jaarverslag 2013

Stichting **De Eenzame Uitvaart**

Van Beuningenstraat 94 C · 1051 XS · Amsterdam · 020.4750765
info@starik.nl · www.eenzameuitvaart.nl

KvK 342422116

'In een ideale stad sterft niemand
eenzaam. Zolang we dat ideaal nog niet
hebben bereikt ben ik verheugd dat er
dichters zijn die overledenen begeleiden
als er families en kennissen ontbreken.
Uw unieke vorm van medeleven maakt het
een eer om beschermheer te zijn van De
Eenzame Uitvaart. Graag wens ik u dan
ook veel succes het komende jaar.'

Mr. Eberhard van der Laan,
burgemeester van Amsterdam

We spreken er schande van

2013. Dit was het jaar van de vrouw die tien jaar lang dood in haar huis lag. Dagenlang beheerste zij het nieuws. Rotterdam had de primeur en brak alle records. In eerste instantie struikelden de media over elkaar heen in hun verontwaardiging. Er werd hartstochtelijk schande van gesproken. De harteloze buurtbewoners die niet naar haar hadden omgekeken. De bureaucratische instanties die niets hadden gemerkt. Buurtregisseurs, welzijnswerkers, de uitkeringsverstrekker, de woningbouwvereniging. Een liefdeloze maatschappij, waar men zich niets van elkaar aantrekt. Dat was het beeld dat ons ingepeperd werd.

Ook de eenzame uitvaart werd plat gebeld, liefst om te bevestigen dat het aantal eenzame uitvaarten sterk toeneemt. Blijkt dat aantal in de elf jaar dat de eenzame uitvaart nu functioneert tamelijk stabiel, dan reageerde men ronduit teleurgesteld: daar belde men niet voor. Maar al spoedig kantelde het beeld: de vrouw kreeg een gezicht, een geschiedenis, een dochter, een naam: Bep de Bruin uit de Porcellistraat in Delfshaven. En de dochter, Evelyn, was een paar jaar geleden, in eenultieme verzoeningspoging, nog met een bosje bloemen aan de deur geweest - en had geen gehoor gekregen. Daaruit concludeerde Evelyn dat Bep niet voor een hernieuwd contact openstond. Dat kon ook niet, want moeder was al jaren dood. Maar dat kon haar dochter niet weten. Ze schetst het beeld van een getroebleerde relatie: een moeder die op zestienjarige leeftijd een ongewenste dochter kreeg, vermoedelijk als gevolg van een verkrachting, van een onbekende vader: Nederlands Indië, oorlog. Een benedenbuurman vertelt: 'Ze was een eenling, net als ik.'

Ze had een tijdlang de gewoonte om 's ochtends vroeg de duiven te voeren. De benedenbuurman werd daardoor elke dag om half zeven 's ochtends wakker van de koerende beesten. 'Ik kon mijn balkondeur niet opendoen, alles werd volgescheten. Ik heb een briefje bij haar in de bus gedaan. Dat hielp, een beetje. Daarna voerde ze de duiven pas om tien uur.' En weer later voerde ze de duiven helemaal niet meer. Daar was de buurman blij mee.

Hij zag zijn buurvrouw wel eens over straat scharrelen, maar ze maakte bewust geen contact. Hij liet dat zo, hij begreep dat wel. Ook dat is een vorm van respect. Je niet aan iemand opdringen, die daar overduidelijk geen prijs op stelt. Hij zag af en toe dat er een envelop uit de brievenbus stak. 'Die duwde ik erin. Ik hoef niet te weten of er veel of weinig post ligt. De deur was

ondoorzichtig, er was geen raam, je kon de post niet zien aan de buitenkant.' De voordeur ging met moeite open door de stapel post. 'Op een tv-gids stond Katja Schuurman nog op de cover.'

En Katja Schuurman, die zijn we over een paar jaar ook allemaal vergeten.

F. Starik

Algemene Zaken

Korte geschiedenis Eenzame Uitvaart Onder een eenzame uitvaart wordt een begrafenis of crematie verstaan die, afgezien van vier dragers en één of meer medewerkers van de Dienst Werk en Inkomen (DWI), door niemand wordt bijgewoond.

In navolging van de Groningse stadsdichter Bart F.M. Droog, die stelde dat het schrijven van een gedicht voor een eenzaam gestorven stadgenoot tot het metier van stadsdichter hoort, nam F. Starik in 2002 contact op met de gemeente Amsterdam met het voorstel om bij een eenzame uitvaart voortaan ook een dichter met een speciaal voor de overledene geschreven gedicht aanwezig te laten zijn.

Behalve aan hem is het ook aan gemeentelijk ambtenaar Ger Fritz te danken dat sinds november 2002 bij een eenzame uitvaart naast bloemen en koffie voortaan ook een dichter met zorgvuldig gekozen afscheidswaarden aanwezig is.

De stichting Sinds 2006 is het initiatief ondergebracht in een stichting en vervult F. Starik met grote toewijding zijn functie als dichter-coördinator. Mede door zijn inzet verschijnen ook in Den Haag en Rotterdam dichters aan het graf van eenzaam gestorvenen. Tevens zijn in onder meer 's-Hertogenbosch, Hengelo, Hilversum, Utrecht, Antwerpen en Melbourne vergelijkbare projecten van start gegaan.

Het doel van Stichting de Eenzame Uitvaart is kort samengevat: een waardig en respectvol afscheid bieden aan overledenen in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, die het ontbreekt aan familie, vrienden of een sociaal netwerk. Dit vanuit de gedachte dat ieder mens de moeite waard is om over na te denken en het verdient om met speciaal voor hem of haar gekozen woorden begraven te worden.

De stichting bereikt haar doel door het stimuleren van de aanwezigheid van een dichter bij de uitvaartdienst en benoemt een coördinator die daartoe de benodigde contacten met dichters en gemeentelijke instellingen onderhoudt.

F. Starik:

Ik kan niet meer nagaan hoe vaak ik dat nu verteld heb. Honderden keren heb ik dat zo ongeveer gezegd. Op een gegeven moment geef je op telkens dezelfde vragen ook steeds hetzelfde antwoord. Je leert spreken in soundbites. Het product, voor zover er van een product sprake is, is de situatie zelf: voor de dichters is dat vrijwel zonder uitzondering een ingrijpende ervaring, omdat het oneindig vreemd is, om bij de kist van iemand die je nooit gekend hebt te komen staan. Als publiekservaring is het waarschijnlijk gewoon een geruststellend idee van hoop, van fatsoen, van medemenselijkheid, een minimale vorm van beschaving. Dat je netjes en met aandacht wordt weggebracht. Na 173 eenzame uitvaarten is het voor mij in zekere zin ook gewoon een beroep geworden, iets dat bij je leven hoort. Die elf jaren dat ik dit doe hebben mij veranderd, en blijven mij veranderen.

Werkwijze Eén keer per jaar vergadert het stichtingsbestuur over de financiën, de gang van zaken in de drie EU-steden en wat er verder ter tafel komt. Voor de uitvoering is Starik als coördinator en plaatsvervangend dichter benoemd. Uit naam van de stichting zorgt hij ervoor dat tijdens elke Amsterdamse eenzame uitvaart een gedicht wordt voorgedragen. Starik is tevens verantwoordelijk voor de samenstelling van de Poule de Doods, die uit zeer bekwame dichters bestaat. Als een eenzame uitvaart zich aandient, benadert het Team Rampendienst, Uitvaarten, Pensionbeheer (TRUP), onderdeel van de Dienst Werk en Inkomen Amsterdam (DWI), Starik zo snel mogelijk. Afhankelijk van de beschikbare voorbereidingstijd vraagt hij een dichter een gedicht te schrijven en bij de begrafenis voor te dragen. Soms is Starik zelf dichter van dienst. Hij verzorgt verder de verslaglegging van de uitvaarten, plaatst de gedichten en verslagen op www.eenzameuitvaart.nl, regelt publicitaire zaken en sponsoring en onderhoudt contacten met de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam.

Bestuur Jasper Enklaar, voorzitter
André Stam, penningmeester
Mariëtte Wijne, secretaris
Beschermheer: mr. Eberhard van der Laan,
burgemeester van Amsterdam

Praktijk 2013

Eenzame uitvaarten in 2013 In 2013 is achttien keer een dichter aan het graf van een eenzaam gestorvene verschenen. Negen keer minder dan in 2012. Aan twee vrouwen en zestien mannen werd met een speciaal voor hen geschreven gedicht de laatste eer bewezen. In Amsterdam vonden dertien eenzame uitvaarten plaats (nummer 157 t/m 169), in Rotterdam drie (nummer 16 t/m 18) en in Den Haag twee (39 t/m 40).

Met 'slechts' achttien eenzame uitvaarten was het rustiger dan voorgaande jaren, toen het gemiddelde op 27 uitvaarten per jaar lag. Je zou kunnen zeggen dat het de goede kant op gaat, want het streven is immers om de stichting overbodig te maken. Dat dit niet te verwachten valt, illustreerde maar weer eens de vondst van het lichaam van een vrouw die tien jaar dood in haar woning in Rotterdam had gelegen. Nederland was in rep en roer. In wat voor wereld leven wij? In dergelijke situaties wordt de Eenzame Uitvaart gebeld en gevraagd om commentaar, in dit geval de coördinator te Rotterdam, Rien Vroegindewij. Hij maande de pers tot kalnte. Het aantal eenzaam uitvaarten is immers al jaren gelijk, van een toename is geen sprake. Hoe onbevattelijk voor sociaal actieve mensen ook, eenzaamheid kan een keuze zijn en dient gerespecteerd te worden.

Overigens waren de eenzame uitvaarten in 2013 in enkele gevallen minder eenzaam dan de sterfgevallen zelf. Soms kwam er iemand van de thuiszorg, een clubje vrienden of, zoals in het bijzondere geval van uitvaart nummer 163 in Amsterdam, een zoon die zijn vader veertig jaar niet had gezien of gesproken. Hij vroeg of hij mocht helpen dragen. Voor dichter van dienst Eva Gerlach, was dit een van de aangrijpendste uitvaarten die ze sinds haar betrokkenheid bij de stichting had meegemaakt.

Na het eerste muziekstuk, een Partita van Bach, komt Chiel naar voren. Hij kijkt naar de kist en zwijgt een tijdje. Dan zegt hij met vaste stem: 'Ik weet niet wat ik moet zeggen', zwijgt opnieuw, brengt moeilijk uit: 'Behalve dat ik veel van je gehouden heb', draait

zich om naar de kist, aait geruime tijd over het hout. Tenslotte geeft hij het een soort van schouderklopje en loopt terug naar zijn plaats. Het is met gemak de meest indrukwekkende toespraak die ik ooit heb gehoord.

Plannen en acties 2013 De stichting heeft afgelopen jaar goed en rustig haar werk kunnen doen, maar de plannen voor 2013 zijn slechts ten dele gerealiseerd. Plan 1, het verkrijgen van de ANBI-status, is niet gelukt. De inspecteur van de Belasting reageerde negatief op ons verzoek. Volgens hem is de stichting te nadrukkelijk een vehikel om de geldstromen van gemeente naar dichters en coördinatoren te regelen en daarom kunnen we niet als een algemeen nut beogende instelling worden aangemerkt. We hebben nog overwogen de doelstelling van de stichting te veralgemeniseren, maar in de bestuursvergadering van 23 januari 2014 is besloten dit niet te doen. En daarmee is het verkrijgen van de ANBI-status van onze agenda verdwenen.

Plan 2, de vernieuwing van de website, is daarentegen wel succesvol volbracht. Het uiterlijk is veranderd en er is een zoekfunctie ingebouwd. Bezoekers kunnen nu bijvoorbeeld selecteren op naam van een dichter maar ook afzonderlijke woorden 'worden gepakt'. Er is positief gereageerd op de nieuwe lay-out en functionaliteit. Gedichten en verslagen zijn niet alleen leesbaarder, ze zijn bovendien eenvoudig te printen, wat met name door oudere websitebezoekers op prijs wordt gesteld.

Wat ben ik blij dat de weergave van uw verslagen zoveel prettiger is geworden om te lezen. Ik had altijd grote moeite om de tekst vanaf mijn scherm te lezen. En printen lukte me zelden. Nu kan ik het heel goed printen, waarna ik het zittend aan tafel, kan lezen – mijn 70+ ogen beginnen wat kuren te krijgen. Ik vind het schitterend, met hoeveel zorg en respect zoveel mensen met u meedoen. Mijn dank!

Pers en media

De grote belangstelling van de pers voor het bijwonen van een eenzame uitvaart kwam tijdens bestuursvergaderingen vaak ter sprake. Hoe daarmee om te gaan? Sinds de eerste eenzame uitvaart in Amsterdam in 2002 streven we een mediaschuw beleid na; aan lang niet alle persverzoeken wordt voldaan, omdat we de uitvaarten in alle rust en op integere wijze willen doen verlopen.

Vanuit de gedachte dat via verslaggeving van een eenzame uitvaart grootstedelijke thema's als eenzaamheid en uitsluiting aan de orde kunnen worden gesteld, gaat onze opdrachtgever, de gemeentelijke dienst DWI, publiciteit niet uit de weg.

Daarom vond in april 2013 overleg plaats tussen de stichting en DWI. Conclusie van dit gesprek? Meer overleg en een zo helder mogelijke communicatie. Dat dit voor beide partijen prettig werkt, werd duidelijk bij de commotie omtrent de uitvaart van de dode man zonder hoofd en ledematen, die in het IJ werd gevonden en van wie de identiteit nog steeds niet bekend is. In de krant en bij het tv-programma Opsporing Verzocht werd hij 'de romp' genoemd. Zoals verwacht kwam er veel pers op deze eenzame uitvaart af. Overigens op verzoek van de recherche die veel aandacht voor de zaak wilde genereren om zo het onderzoek vlot te trekken. Dienst en dichters besloten samen: geen pers binnen, wel buiten.

Ik ga wat vroeger dan gebruikelijk op weg: er schijnt nogal wat pers op de uitvaart af te komen. De politie hoopt via de weg van de ruchtbaarheid alsnog achter de identiteit van de romp te komen. RTV-NH zal komen, een hoop vertegenwoordigers van de schrijvende pers, die hebben ook allemaal een fotograaf bij zich. Ik ben met Bert Kiewik overeengekomen dat de begraafplaats openbaar terrein is, dat men buiten naar hartenlust mag fotograferen en filmen, maar ze komen de aula niet in: de dienst zal de dienst zijn. Schrijvende pers mag mee naar binnen, vermits men zich gedraagt zoals dat van een begrafenisbezoeker verwacht mag worden.

Financiën

Inkomsten De baten van de stichting bestaan uit de vergoedingen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam van respectievelijk € 330, € 300 en € 300 per uitvaart. Met deze gemeenten is een vorm van contract gesloten. Tot op heden geldt met de Dienst Werk en Inkomen Amsterdam een mondelinge afspraak, waarbij het gecontracteerde Uitvaartcentrum Zuid het afgesproken bedrag direct aan de stichting betaalt. De overeenkomst met de gemeente Den Haag is stilzwijgend voortgezet. De overeenkomst met de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid in Rotterdam is begin 2012 verlengd. De declaraties bij de gemeenten verlopen probleemloos.

Uitgaven De lasten van de stichting worden grotendeels gevormd door de vergoedingen aan de dichter van dienst en aan de coördinator van de betreffende uitvaart. De dichter krijgt € 300 per uitvaart. Dit bedrag is gebaseerd op het standaardhonorarium dat het Lira-fonds uitkeert aan dichters die ergens, door hen gesubsidieerd, optreden. Dit bedrag is sinds de start van de Eenzame Uitvaart niet gewijzigd.

De coördinator krijgt in Amsterdam een vergoeding van € 300 en in Rotterdam/Den Haag € 150. De Amsterdamse coördinator, tevens gezicht van de stichting, krijgt per uitvaart € 300 voor het begeleiden van de dichter, het bijwonen en verslag doen van de uitvaart en het beantwoorden van de vele verzoeken en vragen van pers en overige belangstellenden. Voor de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam is de vergoeding € 150 omdat de werkzaamheden zich tot de coördinatie en verslaglegging van de uitvaart beperken. Wanneer de coördinator ook de dichter van dienst is, krijgt hij alleen de dichtersvergoeding.

Per eenzame uitvaart is dus - afhankelijk van de locatie en de vraag of de coördinator als dichter van dienst optreedt - een financieel saldo van tussen de +/+ € 30 en -/- € 270, exclusief bank- en bureaunkosten. In 2013 was het tekort per uitvaart gemiddeld € 188. In Amsterdam € 200, in Rotterdam € 150 en in Den Haag € 75. Daarnaast zijn er de

reguliere bank- en bureaunkosten van onder andere het drukken en verzenden van het jaarverslag.

De bestuurders van de stichting krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Desgewenst kan bij wijze van vrijwilligersvergoeding een diner na afloop van een bestuursvergadering worden gedeclareerd. Van deze mogelijkheid is in 2013 geen gebruik gemaakt.

Dekking exploitatiesaldo Het tekort op de eenzame uitvaarten en de bank- en bureaunkosten wordt gedekt uit de bijdrage van sponsors. De Nieuwe Ooster (begraafplaats en crematorium in Amsterdam) doneert jaarlijks € 2.500. Deze afspraak staat voor onbepaalde tijd. Verder zijn er jaarlijks ook enkele particuliere donaties. De stichting kent geen ANBI-status. Bij dreigende financiële nood kan de stichting een beroep doen op het Lira-fonds, dat zich voor € 5.000 garant heeft gesteld. Van 'dreigende financiële nood' is sprake als het eigen vermogen van de stichting onder de € 5.000 dreigt te dalen.

Financiën 2013 In 2013 vonden 18 eenzame uitvaarten via de stichting plaats. De vergoeding van de drie gemeenten bedroeg € 5.490. De uitgaven aan dichters en coördinatoren waren € 8.700. Er is voor € 1.451 aan bank- en bureaunkosten uitgegeven: € 1.016 voor het vernieuwen van de website en € 435 voor het drukken en versturen van het jaarverslag en overige kosten. Er kwam € 98 aan rente van de spaarrekening binnen.

In 2013 is een bedrag van € 2.676 van sponsors ontvangen; € 2.500 van De Nieuwe Ooster en € 176 aan giften van twee particulieren. Zonder andere inkomsten zou het eigen vermogen van de stichting onder de € 5.000 zijn geraakt. Om deze reden is in 2013 een beroep op de garantie van het Lira-fonds gedaan. Dit fonds heeft in 2013 € 5.000 bijgedragen. Daardoor ontstond in 2013 een positief saldo van € 3.114. Het eigen vermogen van de stichting steeg hierdoor eind 2013 tot € 10.351.

Begroting 2014 Voor 2014 wordt uitgegaan van 22 eenzame uitvaarten: 17 in Amsterdam, 3 in Rotterdam en 2 in Den Haag. Er worden geen bijzondere uitgaven verwacht. De begroting 2014 kent op grond van deze

verwachtingen een tekort van € 2.800. Dit tekort komt ten laste van het eigen vermogen dat dan daalt tot ca. € 7.500. Afhankelijk van de werkelijke ontwikkelingen zal in 2015 of 2016 opnieuw een beroep worden gedaan op het Lira-fonds.

Balans per 31 december 2013

Activa	31.12.2013	31.12.2012
<u>Liquide middelen</u>		
ING-rekening	197,74	10.887,21
ING-spaarrekening	11.525,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	11.722,74	10.887,21
<u>Nog te vorderen</u>		
Bijdrage De Nieuwe Ooster	0,00	2500,00
Bijdrage Lira Fonds (garantiestelling € 5000,00)	0,00	0,00
Nog te ontvangen overig	98,10 <small>rente 2013</small>	0,00
<u>Vergoedingen</u>		
Amsterdam	330,00 <small>EU 169</small>	0,00
Rotterdam	0,00	300,00 <small>EU 15</small>
Den Haag	300,00 <small>EU 40</small>	0,00
	<hr/>	<hr/>
	728,00	2.800,00
	<hr/>	<hr/>
	12.450,84	13.687,21
Passiva	31.12.2013	31.12.2012
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve 1.1	7.237,21	10.538,19
Resultaat 2013/2012	3.113,63	-3.300,98
	<hr/>	<hr/>
Algemene reserve 31.12	10.350,84	7.237,21
<u>Schulden</u>		
Dichters Amsterdam	600,00 <small>EU 164/166</small>	900,00 <small>EU 141/ 149/155</small>
Dichters Rotterdam	0,00	300,00 <small>EU 15</small>
Dichters Den Haag	300,00 <small>EU 40</small>	0,00 <small>EU 10</small>
<u>Coördinatie</u>		
Nog te betalen Amsterdam	1.200,00 <small>EU 156,167 t/m 169</small>	5.100,00 <small>EU 137/156 m.u.v. EU 137</small>
Nog te betalen Rotterdam	0,00	150,00 <small>EU 15</small>
Nog te betalen Den Haag	0,00 <small>EU 15</small>	0,00
Nog te betalen Overig	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	2.100,00	6.450,00
	<hr/>	<hr/>
	12.450,84	13.687,21

Jaarrekening 2013 en Begroting 2014

	EU 2012	Werkelijk 2012	EU 2013	Begroting 2013
LASTEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Dichters Amsterdam	17	5.700,00	17	5.100,00
Dichters Rotterdam	5	1.500,00	3	900,00
Dichters Den Haag	3	900,00	4	1.200,00
<u>Coördinatie</u>				
Amsterdam	20	4.800,00	15	4.500,00
Rotterdam	5	600,00	3	450,00
Den Haag	2	300,00	3	450,00
Materiële kosten		966,04		1.400,00
Bankkosten		79,94		200,00
TOTAAL LASTEN		14.845,98		14.200,00
 BATEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Amsterdam	20	6.270,00	17	5.610,00
Rotterdam	5	1.500,00	3	900,00
Den Haag	3	900,00	4	1.200,00
Totaal EU			24	
Donaties		375,00		100,00
Bijdragen DNO/Lirafonds		2500,00		7.500,00
Rente spaarrekening		0,00		75,00
TOTAAL BATEN		11.545,00		15.385,00
SALDO		-3.300,98		1.185,00

EU 2013	Werkelijk 2013	EU 2014	Begroting 2014	Toelichting
13	3.900,00	17	5.100,00	
3	900,00	3	900,00	
2	600,00	2	600,00	
10	3.000,00	15	4.500,00	
3	450,00	3	450,00	
1	150,00	2	300,00	
	1.367,97		600,00	Jaarverslag
	82,61		125,00	
	10.450,58		12.575,00	
13	4.290,00	17	5.610,00	
3	900,00	3	900,00	
2	600,00	2	600,00	
18		22		
	176,11		100,00	
	7.500,00		2.500,00	
	98,10		65,00	
	13.564,21		9.775,00	
	3.113,63		-2.800,00	

Plannen en acties 2014

Zoals gezegd rekenen we in 2014 op 22 uitvaarten. Er worden geen bijzondere uitgaven verwacht. We willen 2014 gebruiken om financieel de puntjes op de i te zetten. De penningmeester heeft onder andere gesuggereerd van bank te veranderen én een andere spaarrekening te openen, die - zelfs in tijden van minimale rentepercentages - meer geld opbrengt. Daarnaast is er het voornemen om jaarlijks een kascontrole uit te laten voeren, zoals het een zichzelf respecterende stichting betaamt. Daarvoor heeft F. Starik de econometrist-dichter drs. Sven Ariaans aangedragen. De kascontrole 2013 is in februari 2014 uitgevoerd.

Tot slot is er het bescheiden streven om het jaarverslag vroeger dan andere jaren de deur uit te doen. Verder gaan we door zoals we deden, of zoals Eva Gerlach het werk van de stichting in haar verslag van uitvaart 163 verwoordt: 'Het ritueel van de laatste reis gaat over respect.'

Poule des Doods

Amsterdam

Robert Anker
Maria Barnas
Catharina Blaauwendraad
Wim Brands
Anneke Brassinga
Tsead Bruinja
Eva Gerlach
Elma van Haren
Erik Jan Harmens
Krijn Peter Hesselink
Judith Herzberg
Adriaan Jaeggi †
Hans Kloos
Erik Lindner
Jannah Loontjes
Erik Menkveld †
Neeltje Maria Min
Thomas Möhlmann
Tonnus Oosterhoff
Alfred Schaffer
Rob Schouten
F. Starik (coördinator)
Ilse Starkenburg
Hans Verhagen
Jos Versteegen
Simon Vinkenoog †
Menno Wigman

Den Haag

Gilles Boeuf
Bart Chabot
Edwin Fagel
Hans Groenewegen
Kees 't Hart
Ruth van Rossum
Erwin Vogelezang
Henk van Zuiden
(coördinator)

Rotterdam

Menno van der Beek
Jana Beranová
Daniël Dee
Manuel Kneepkens
Hester Knibbe
Ester Naomi Perquin
Rien Vroegindeweyj
(coördinator)

Op de volgende bladzijden
enkele gedichten uit
2013, gekozen door
de bestuursleden en de
coördinator van Stichting
De Eenzame Uitvaart.

Trompetgeschal

Voor de heer Petrus Verhoog geboren op 23 december 1926, overleden op 9 januari 2013 in Den Haag

Geen trompetgeschal bleef achter. Wij hebben moeite het verhaal te vinden, zo weinig is er over. Het kon ieder leven zijn. U trouwde met een vrouw, had een beroep. Geen kinderen gekregen, toch kinderen gezocht, ze weer verloren. Wat knutselen en blijven geloven. Alles klein, kan men denken, geen trompetgeschal klinkt na. Is God een brede lavastroom, traag vermorzelen van wat zijn best doet te bestaan, dat wreed krakend geluid als grote dieren bomen scheuren. Huizenhoog onzeker is de lava van dichtbij, en daarin leven een werk van vreemd vertrouwen.

© Ruth van Rossem

uit

Tussen goed en kwaad in
moet ik het midden vinden
van waaruit ik kan zien

wie je was. Wat je hebt gedaan
behalve verdriet. Wat je wist
als je je niet vergiste.

Voorbij de twee of drie woorden
die ik over je hoorde
werd je dan nieuw misschien.

Niet meer die hier in de kist
is wat hij is geweest
en nooit meer een kant op kan

maar een ander, omdat ik dat wilde.
Dat je leven van je afviel,
een vorm die werd opgetild,

dat je overeind kwam,
als een jongmens bewoog,
vleugels kreeg en wegvloog

door de heldere lucht,
hoog uit noord krijsend van
wie weet iets als geluk?

Het is uit. Ik leg je terug.

© Eva Gerlach

**Bij de begrafenis van de romp van een onbekende, zeer
waarschijnlijk Oost-Europese, man.**

Geboren worden we. Sterven zullen we. En toch,
er is meer dat we delen, onbekende man. Ook jij
kende spijt en hebt verlangd. Geknipperd, gesmakt,
gehijgd, gevreesd en gehuild, neem ik aan. Ook jij

droeg een shirt van C&A. Ook jij speelde als kind. Rende.
Verstopte. Ook jij begon eraan. De tocht die het leven heet.
Welke aarzeling. Welke schaamte. Welke bluf of belofte.
Welk misverstand was je ontgaan. Welke stap zou leiden naar.

Van hoofd en ledematen ontdaan. Afgehakt of gezaagd.
Of je nog leefde toen je eerste arm, of was het je been.
Of je ogen, waarschijnlijk helblauwe ogen. Of ze zagen.
Of dat het hoofd al niet meer. Enkel je romp als getuige.

Je schouders ribben heupen in plastic verpakt in het IJ
gesmeten. Nog in tact, het patroon van de haartjes
op je buik en borst. We weten niets van jou, onbekende man,
amper iets van je dood niets van je leven. Ook jij

wenste eervol te eindigen, neem ik aan. Zoals elk mens
dat wenst. Niet zanikend. Niet kwijlend strompelend
schijtend. Niet in stukken gehakt. Dat niet. Niet in plastic
met tape dichtgeplakt in vuil water achtergelaten. Dat niet.

We gaan je vandaag begraven. We herdenken een leven
dat van jou had kunnen zijn. Mogelijk van jou. Mogelijk
anders. Altijd anders dan het was dan het mogelijk
had kunnen zijn. We gaan je begraven. We begraven

je romp. Je hart. Je longen. We begraven je maag en je milt.
We begraven je lever en je blaas. We begraven je vergroeide
nier. We bedenken de rust voor de benen die niet meer hoeven
te dragen. Niet rennen. De armen die niet meer hoeven

te verweren het hoofd. Het hoofd. Dat ben jij. En je hart.
We doen ons best. We denken je hoofd erbij. Het hoofd
dat niet meer hoeft te vrezen. We denken het erbij.
We zullen je begraven.

Begraafplaats St. Barbara
11 april 2013
© Jannah Loontjens

De Eenzame Uitvaart is mogelijk door
Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten
Gemeente Amsterdam
Gemeente Den Haag
Gemeente Rotterdam
Lira Fonds (Stichting Literaire Rechten
Auteurs)
De Nieuwe Ooster (begraafplaats en
crematorium in Amsterdam)

Contact

Stichting De Eenzame Uitvaart
F. Starik
Van Beuningenstraat 94c
1051 XS Amsterdam
020.4750765
info@starik.nl
www.eenzameuitvaart.nl
KvK 342422116

Colofon

Samenstelling: Mariëtte Wijne
Grafische ondersteuning: Janneke Bergmans
© Stichting De Eenzame Uitvaart, 2014

In volgorde van vertrek*

Petrus Verhoog
J.C. Vonk-Peeters
Daouda Kagouame
Martinus Hendricus Buling
Pascale Marie Monique Rolande Laurin
N.N.
Hans Huijboom
Wolf Grishaver
Hendrik Geertsema
N.N.
Willem Pieters
Amar Ben Mimoun Harchiui
H.M.G. Oerlemans
Koon Wong Sung
Remco Brand Baggelaar
Ralf Schelkes
Jan Ploeger
José Maria Antonio Gonsalez-Vasquez

* De personen zijn echt, de namen gefingeerd.
De gedichten die voor hun afscheid zijn geschreven,
zijn na te lezen op www.eenzameuitvaart.nl.